

Напиши одговарајуће облике именице ЦАР у следећим реченицама:

- 1) Римски _____ је говорио на сабору.
- 2) Кардинал је био удаљен од _____.
- 3) Он је рекао _____ да не зна род именица.
- 4) Први пут је видео _____ увређеног.
- 5) Хеј, _____, да ли си ме чуо?
- 6) Због граматике се споречкао са _____.
- 7) Ово је прича о _____ који није знао граматiku.

Именица ЦАР употребљена је у наведеним реченицама различито, зато су и њени облици овде различити. Овако добијени различити облици речи називају се **падежи**. У српском језику једна именица има седам падежа. Падеже лако препознајемо помоћу питања.

1. Стави у правилан облик именицу у загради:

- а) Стигао је воз из _____ (Ниш).
- б) Шетали смо се по _____ (парк) цео дан.
- в) Сутра путујемо у _____ (Ивањица).
- г) Са _____ (Марија) и _____ (Илија) идем вечерас у биоскоп.
- д) Прозори наше учионице окренути су према _____ (река).

2. Напиши облике именице ДЕЧАК у једнини и именице ЛОПТА у множини који одговарају наведеним питањима:

Ко?		Шта?	
Кога?		Чега?	
Коме?		Чему?	
Кога (видим)?		Шта (видим)?	
Хеј!		Хеј!	
С ким?		Чиме?	
О коме?		О чему?	

3. У једној шаљивој песмици све именице употребљене су у номинативу. Препиши ове стихове тако што ћеш све погрешно употребљене именице ставити у одговарајући падеж:

Чак у Тибет _____
живи лама, _____
нема тата, _____
нема мама. _____

Само једна именица треба да буде у номинативу. То је _____.
Она је овде у служби _____.

4. Заокружи слово испред реченице у којој је именица ГРАД у номинативу:

- а) Киша је пала на град.
- б) Над градом су сиви облаци.
- в) Град је мокар од кише.
- г) У свим градовима пада киша.

6. Допиши одговарајућу упитну реч:

- а) _____ си опрала патике? Прашком за веш.
- б) _____ сте се договорили да идемо у биоскоп? Са Аном, Пером и Јеленом.
- в) _____ је завезан овај џак? Канапом.

8. Напиши у одговарајућем облику именице дате у загради:

- а) Летоваћу код сестре у _____ (Пирот), јер не идем често у тај _____ (град).
- б) Сутра путујем у _____ (Јагодина), а јуче сам био у _____ (Ђуприја).
- в) Мој брат студира у _____ (Ниш), а станује у _____ (село) у близини.
- г) Одлазимо на _____ (Тара) сваке године, па смо и ову зиму провели на _____ (Тара).

2. Упиши предлог С(А) тамо где је то потребно, а тамо где није, стави косу црту:

- а) Дошао је _____ колима _____ Јелениним стрицем.
 б) Цео цртеж за конкурс урадили смо _____ воштаним бојама, у договору _____ наставницом.
 в) Разговарали смо _____ ученицима V₃.
 г) Нека деца у парку играла су се _____ Аниним псом, а нека _____ лоптом.
 д) Урадио је тест _____ обичном оловком, а требало је _____ хемијском.

3. У следећој шали подвуци именицу у инструменталу:

Шетају Перица и Јовица парком, и Јовица каже Перици:
 – Погледај пса са једним оком.
 Овај стави длан на око па рече:
 – Где, где?

Да ли Перица зна да се инструментал који означава средство не употребљава са предлогом СА? _____

4. Подвуци именице у инструменталу:

- а) У току возње забрањено је разговарати са возачем.
 б) Моја мама нема шиваћу машину и све шије руком.
 в) Научила сам да плетем шал великим иглама.

О једној погрешној употреби генитива

Врло често можемо чути погрешно употребљен генитив са предлошко-падежном конструкцијом у *вези*.

Тако се често говори и пише: „у вези тога“, „у вези оцена“, „у вези излета“, „у вези ње“, „у вези вашег питања“, „у вези чега...“ и сл.

Овај облик, који се вероватно прво појавио у језику администрације, одомаћио се у говору, иако га забрањују сви језички приручници. Значење именице *вези* захтева уз себе инструментал са предлогом *са*. Правилно је, дакле, само:

у вези са тим

„У вези са оценама“, „у вези са излетом“, „у вези са њом“, „у вези са чим“ и сл.

Подвуци предлошко-падежне конструкције са месним значењем, а затим допуни табелу:

Ако се упутите ка центру, видећете да се насупрот Пионирског парка налази Народна скупштина. Ентеријер у овој згради потпуно је реновиран, јер је у њене просторије долазило много људи. Пред зградом је монументални споменик „Играли се коњи врани“ вајара Томе Росандића.

Где?

Предлошко-падежне конструкције са месним значењем	Падеж који је употребљен

Како гласи вокатив „кратких женских имена“ типа Ива и сл.?

Ово је често питање данас. Ако имаш неку *Иву* у разреду, да ли ћеш је дозивати *Ива* или *Иво*?

Важно је колико слогова има име и који је акценат у питању. Двосложна имена:

Сви акценти осим дугоузлазног -А	Дугоузлазни акценат на првом слогу -О
Дивна – Дивна	Стана – Стано
Марта – Марта	Маја – Мајо
Мина – Мина	Сара – Саро
Олга – Олга	Ива – Иво
Нина – Нина	Лена – Лено
Ана – Ана	Маша – Машо
Теа – Теа	Беба – Бебо
Дуња – Дуња	Дора – Доро

Тросложна и вишесложна имена (осим оних на *-ица*) увек имају вокатив = номинативу.

О једној погрешној употреби датива

У говору се често чује погрешна употреба датива уместо генитива уз глаголе мировања. На пример:

- „Данас сам цео дан кући.“
- „Хоћеш ли бити кући данас око два?“
- „Урадићу задатак кући.“
- „Милан није кући.“
- „Треба да седиш кући и учиш.“

А треба:

- „Данас сам цео дан код куће.“
- „Хоћеш ли бити код куће данас око два?“
- „Урадићу задатак код куће.“
- „Милан није код куће.“
- „Треба да седиш код куће и учиш.“

Ићи кући – датив циља уз глагол кретања!
Бити код куће – генитив места уз глагол мировања!

Повежи следеће реченице са одговарајућим месним значењем подвучених предлошко-падежних конструкција:

а) Они су у кући.

место завршетка кретања

б) Ушли су у кућу.

место налажења

У којој реченици препознајеш глагол кретања, а у којој глагол мировања?